
סובלנות:

- מטרות:** 1. בחינת גבולות הסובלנות האישיים ובירור ה"גבולות האדומים".
2. חידוד האבחנה בין סובלנות לפלורליזם כדרכי התייחסות לדעות מנוגדות.
3. בחינת דרכי התמודדות עם חוסר סובלנות

משך ההעברה: 55 דקות

אביזרים דרושים: ידיעות לכל מנחה
טבלת התייחסות כמספר המשתתפים
הגדרות – סובלנות ופלורליזם
הגדים

- מהלך היחידה:** שלב א' – קריאת ידיעות וסימון התייחסות אישית למקרה (5 דקות)
שלב ב' – דיון במליאה – סובלנות ופלורליזם (20 דקות)
שלב ג' – עבודה בקבוצות על הגדים (10 דקות)
שלב ה' – דיון במליאה וסיכום (20 דקות)

שלב א':

המנחה מקריא את הידיעות הבאות. כל משתתף מקבל טבלה שבה הוא מביע את התייחסותו לידיעה שהקריא המנחה:

לא תומך	תומך	לא תומך	תומך	לא תומך	לא תומך
		לא תומך – מה הייתי עושה כדי להביע את התנגדותי	תומך – מה הייתי עושה כדי להביע תמיכתי		
					ידיעה מס' 1

ידיעות**מימונה**

הנשיא ביסאן ג'נאם ואישתו טועמים מופלטות בטקס פתיחת חגיגות המימונה בבית שאן.
הנשיא: חבל שלנו בעדה הדרוזית אין כזה מאכל. ברכת הנשיא לרגל החג בעמ' 3.
דיונים על שינוי אופי שדרות רוטשילד בת"א
בעקבות כניסת אוכלוסייה חרדית לרחוב, העביר רב העיר ת"א בקשה לעירייה להתאים את אופי האזור לתושביו, לפעול להקמת בתי כנסת נוספים ולצמצם את פעילות בתי הקפה באזור.

התיישבות יהודית בשכם

קבוצה של כ – 20 גברים ונשים נכנסו לקבר יוסף בשכם במטרה להקים במקום שכונה יהודית חדשה. אלחנן צור, מחברי הקבוצה: זו לא שכונה חדשה אלא מתחדשת. אנחנו בסך הכל חוזרים לכאן אחרי הפסקה ממושכת שנכפתה עלינו.

סבב מינויים במטכ"ל

בחודש אוגוסט ייערך סבב מינויים במטכ"ל. לתפקיד ראש בסל"ר ייכנס האלוף עודד שאולי. לתפקיד הקצ"ר תתמנה אלי"מ שולי כהן. במסיבת עיתונאים ציין הרמטכ"ל כי זהו שיאו של תהליך שילוב נשים במערך הלוחם בצה"ל, שקיבל תנופה לאחר הקמת פלוגות החי"ר המעורבות.

מדור חינוך

שני המועמדים להנהלת תיכון גמנסיה הרצליה הם דר' סוּטלנה שוורץ ותא"ל במיל' עוז אלון. מצד וועד ההורים עלו טענות כי הדר' שוורץ נמצאת רק 5 שנים בארץ ואינה מעורה דיה בתרבות הישראלית... תגובת דר' שוורץ: "הכישורים יכריעו. יש לי דוקטורט בחינוך ונסיון רב בתחום."

מודעה

האוניברסיטה העברית – החוג למדעי המדינה

יום עיון – מפלגות קצה בישראל

בתוכנית:

ברוך מרזל – המצע הרעיוני של תנועת "כהנא חי"

נח לוי – המפלגה הסוציאל – דמוקרטית בישראל

פרופ' נחום מזרחי – מפלגות ומנהיגים בישראל

הציבור מוזמן

פרסומת

מה מתאים לך? זיקוקים? חשפנים? תפריט מיוחד?

אצלנו תוכל לערוך חתונות עם גבר או אישה במתכונת אזרחית בלבד – עכשיו על פי חוק...

אמסטרדם – תל אביב

אמש הועבר בקריאה ראשונה בכנסת החוק למיסוד הסמים הקלים. יוזם החוק, ח"כ אורי ישי, הגיש את ההצעה לאחר לימוד מעמיק של הדגם ההולנדי בעיר אמסטרדם. בעיר פזורים דוכנים וחנויות מיוחדות הנקראות "coffee shops" ובהם מוצגים ללקוחות הסמים השונים מלוויס בהסברים על ההשפעה האפשרית של כל סם. כ"כ ישי טוען כי בדרך זו עולה המודעות לאופן ההשפעה של הסם, זאת בנוסף להקטנת מעגל הפשע והפיכתם של רבבות בני נוער לעבריינים.

שלב ב': דיון במליאה

יש להתייחס למילוי הטבלאות ע"י המשתתפים

השלב הראשון – איסוף החלטות המשתתפים תוך התייחסות לשאלות הבאות:

המנחה מקריא בכל פעם ידיעה אחת ועורך הצבעה- מי התנגד? מי תמך? ותוך כך יוצר את הדיון הבא:

- מה הן נקי המחלוקת בקבוצה? ממה נובעות?

- איזו ידיעה עוררה התנגדות / הסכמה ועל מה זה מעיד? האם אלו ידיעות שנוגעות לפרט / לחברה – האם לחברה צריכה להיות תגובה / השפעה במקרים אלו
- מה ה"קו האדום" – אשר מעבר לו יש לנקוט בפעולה
- האם הקו האדום הוא אישי או חברתי
- האם העמדה היא קבועה / משתנה – אילו תנאים מובילים לשינוי
- התייחסות לדרכי הפעולה האם הן – סובלניות / פלורליסטיות

מתוך השאלות האחרונות לצאת להגדרה של המושגים סובלנות ופלורליזם (מצורף).
לצורך פישוט הגדרתם ניתן להתייחס דווקא למושגים ההפוכים – מהו חוסר סובלנות, או להתייחס לשורש המילים – "סבל ו"plural"
PLURAL- ריבוי
סובלנות- "סבל"
יש לפרוש את שתי ההגדרות.

אם נפשט את המושגים למונחים הבסיסיים ביותר ניתן להגדיר זאת כך:

פלורליזם משמעו – אני צודק וגם אתה צודק

סובלנות – אני צודק ואתה טועה אולם אני מוכן לסבול את טעותך

מתוך ההגדרות ולאחר הבנתן יש להתייחס לשאלות הבאות:

- אילו תגובות / מעשים שעלו בקבוצות ניתן לייחס לפלורליזם ואילו לסובלנות.
- מה ההבדל בין סובלנות לפלורליזם – העקרוני והמעשי
- האם הם מושגים סותרים / משלימים
- האם החברה הישראלית היא סובלנית / פלורליסטית

שלב ד': הגדים

לאחר שהובהרו המושגים יעברו המשתתפים להתייחס לפנים שונים שלהם דרך ההגדים הבאים. הקבוצה מתחלקת לשלוש קבוצות. הם קוראים את ההגדים השונים ומתייחסים לשאלות המופיעות בו.

הגד 1 – הקהילה ההומוסקסואלית בישראל מהווה את "מד הסובלנות" של ישראל

מדוע, לדעת שיינפלד, מהווה הקהילה ההומוסקסואלית בישראל "מד הסובלנות" של ישראל?

מה משמעות ההיגד לדעתכם?

האם אתם מסכימים?

האם יש "מדי סובלנות" נוספים?

האם לדעתכם החברה בישראל סובלנית?

האם החברה נמצאת בהתקדמות או בנסיגה?

הגד 2 – סובלנות היא דרך יפה להגדיר אדישות

מה משמעות ההיגד לדעתכם?

האם אתם מסכימים?

מהו ההבדל העקרוני בין סובלנות לאדישות לדעתכם?

האם החברה בישראל היא אדישה או סובלנית לדעתכם?

הגד 3- פלורליזם (ריבוי אמיתות) הוא לא באמת הגיוני היות ואם אני מחזיק באמת אחת לא הגיוני שאמין שחברי מחזיק באמת אחרת. אחרת מה המשמעות של האמת שלי אם קיימות אמיתות נוספות?

מה משמעות ההיגד לדעתכם?

האם אתם מסכימים?

האם ייתכן מבחינה רציונאלית מצב של ריבוי אמיתות?

(למנחה: חשוב לתת כדוגמה: מתנחלי גוש קטיף מאמינים שמקומם שם. השמאל בישראל מאמין שמקומנו לא שם. כיצד האדם הפלורליסט (המתנחל והשמאלני) מתייחסים לסיטואציה הזאת?)

שלב ה': במליאה

נציג מכל קבוצה מציג את הרעיון המרכזי של ההגד ומתייחס לשאלות אשר עלו בקבוצה. את הדין יש לנהל על פי סדר ההגדים הנ"ל – להתחיל בבחינת נושא גבולות הסובלנות ומעמדה בישראל, דרך קטע 2 לבחון את יתרונות וחסרונות הסובלנות על דרך השלילה, ולסיים בשאלת חינוך לסובלנות ובחינת האפקטיביות של דרכי הפתרון.

גבולות הסובלנות ומעמדה בישראל

- סובלנות כ"סתיומת פיות" – האם יש שלב שבו בשם הסובלנות והתקינות הפוליטית אי אפשר להביע דעות (לדוגמה – ראיית הומוסקסואליות כסטייה)
- מהי מידת הסובלנות שיש לגלות כלפי קבוצות לא סובלניות
- האם יש נושאים שבהם לא ניתן להיות פלורליסטים (כולם צודקים)
- האם לחברה הישראלית יש / צריכים להיות גבולות אדומים
- מה הביטוי המעשי של חברה פלורליסטית – אילו קני מידה מאפיינים אותה

בין סובלנות לפתיחות – יתרונות וחסרונות

"אם לא נשכיל לחנך לפתיחות במובנה הנכון אנו צפויים לצמיחתו של דור סבלן אך ריק..."

- האם יש סתירה בין סובלנות לבין שמירה על קו אדום או עמידה על עקרונות
- האם סובלנות = אדישות
- האם יש לחנך לעמידה על עקרונות – מה הביטוי המעשי לכך

חינוך לסובלנות

- האם סובלנות סותרת הידברות
- כיצד תראה החברה הישראלית בעתיד

- האם ולמה יש לחנך לסובלנות / לפלורליזם?
- מה תפקידה של הידברות (שכנוע / הסכמה / הבנה)
- האם הידברות יוצרת חידוד / טשטוש עמדות
- האם החברה הישראלית צריכה להגיע לקונצנזוס בנושאים מסוימים

סיכום:

האבחנה בין סובלנות לפלורליזם ברורה. פלורליסט הוא אדם שמאמין בריבוי אמיתות ועובדת היותו כזה אינה משפיעה או פוגעת באמת שלו לשיטתו. סובלני הוא אדם המאמין באמת שלו בלבד וחושב שמי שלא מחזיק בדעתו טועה אך מוכן לקבל את העובדה שיש אנשים שלא מחזיקים באמת שלו.

החכמה היא לאזן בין החשיבות שבלהיות סובלן לבין החשיבות שבפיתוח העמדה והאמת שלנו. אדם סובלן אינו אדם אדיש אלא אדם שמכבד את דיעותיו והשקפתו של האחר ומוכן לנהל שיח מכובד על השוני שביניהם.